

Na temelju članka 22. Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije (NN 30/06), a u vezi s člancima 7., 8. i 9. Zakona o muzejima (NN 61/2018) te uz pozitivno mišljenje Stručnog vijeća i na prijedlog ravnateljice, Upravno vijeće Muzeja Đakovštine Đakovo na 22. sjednici Upravnog vijeća održanoj 9. siječnja 2023. prihvatilo je sljedeću

IZJAVU O POLITICI SKUPLJANJA MUZEJSKE GRAĐE

kao strateškog dokumenta kojim se regulira upravljanje i razvoj muzejskih zbirki Muzeja Đakovštine, a kojemu je svrha da bude vodič muzejskom osoblju za upravljanje zbirkama.

Izjava je u skladu s Pravilnikom o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije (NN 30/06), Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i dokumentaciju (NN 115/01), te Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi (NN 108/02)

Ovaj će dokument biti objavljen na internetskim stranicama Muzeja.

1. Svrha Izjave

- objasniti standarde brige oko zbirke
- definirati proces akvizicije
- definirati uvjete i postupke izlučivanja predmeta iz zbirki
- definirati etičke standarde u skladu s kojima postupa stručno osoblje Muzeja u svim transakcijama, uključujući i izbjegavanje sukoba interesa
- definiranje uloge i odgovornosti osoblja Muzeja
- rješavanje pitanja razvoja muzejskih zbirki

2. Ciljevi izjave

- prikupljati predmete i dokumente u skladu s muzejskim poslanjem, svrhom i aktivnostima Muzeja
- očuvati zbirke za buduće generacije svim dostupnim sredstvima
- izlagati dijelove zbirki unutar stalnog postava i povremenih izložbi
- restaurirati odabrane dijelove zbirki u povijesno izvornom obliku, temeljenom na pažljivom istraživanju i najvišim standardima restauracijskog posla

3. Opća pravila sakupljanja

Svi stečeni predmeti moraju biti u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi (NN 108/02)

Predmeti smiju biti prihvaćeni ili stečeni u muzejsku zbirku jedino ako:

- su u skladu sa svrhom i aktivnostima Muzeja
- Muzej može osigurati zaštitu, smještaj i čuvanje predmeta u uvjetima koji osiguravaju čuvanje u skladu s profesionalnim muzeološkim standardima

- je namjera da predmet ostane u zbirci dok god je koristan za svrhu Muzeja.

Svi predmeti pribavljeni donacijama, kupnjom, terenskim sakupljanjem ili razmjenom trebaju biti u skladu sa Zakonom o očuvanju kulturnih dobara protiv krađe, oštećenja i uništenja. Predmeti koji su kupljeni bit će osigurani po kupovnoj cijeni, a ostali sukladno prosudbi kustosa – voditelja svake pojedine zbirke.

Kopije ili reprodukcije originalnih predmeta namijenjenih za izlaganje ili u istraživačke svrhe ne smiju biti reproducirane bez odobrenja Muzeja.

4. Postupci pri nabavi

4.1. Kriterij selekcije predmeta kod sabiranja

Kriterij selekcije predmeta kod sabiranja mora biti:

- kriterij učestalost ili rijetkost pojave predmeta
- kriterij stupnjevanja (prvenci, inovacije)
- kriterij reprezentativnosti
- kriterij privlačnosti (vezano uz pojedine osobe i zbivanja)
- kriterij oblasti (fizička povezanost skupine predmeta)
- formalni ili oblikovni kriterij (estetski predmeti ili oni s vrijednošću reference i prototipa).

Neovisno koji se kriterij selekcije predmeta uzima kod nabave, predmet se nekom svojom odrednicom mora ticati područja Đakovštine.

4.2. Ograničenja u zbirkama

Muzej neće prihvatiti sve predmete koji će biti ponuđeni. Osobito će biti odbijeni predmeti u sljedećim okolnostima:

- kada je predmet opterećen neprihvatljivim stanjem (oštećen, inficiran i sl.) osim ako se može tretirati, tj. ako je predmet rijedak ili dragocjen pa je tretiranje oštećenja vrijedno truda
- ako Muzej ne može osigurati duže vrijeme čuvanja i brigu o predmetu
- ako Muzej ima nedostatan prostor za prihvrat predmeta
- ako bi prihvaćanje predmeta bilo štetno za zdravlje i sigurnost muzejskog osoblja ili posjetitelja
- ako je predmet oštećen restriktivnim uvjetima ili klauzulama (npr. o načinu izlaganja)
- ako nema ovjerenu izjavu o vlasništvu darovatelja

4.3. Revidiranje politike sakupljanja

Ova pisana Izjava o politici sakupljanja muzejske građe bit će revidirana barem jednom svakih pet godina.

4.4. Akvizicije nepokrivene politikom sakupljanja

Akvizicije izvan aktualne politike sakupljanja bit će prihvaćene i u izuzetnim okolnostima.

Muzej može primiti predmete koji su izvan politike sakupljanja kada darovatelj ima posebnu želju raznorodne predmete pokloniti jednom muzeju, posebno ako postoji mogućnost uništenja predmeta. U takvim slučajevima treba podržati svako nastojanje da se predmeti sačuvaju.

4.5. Politika sakupljanja

- Muzej će se uvijek držati UNESCO-ve Konvencije o načinima zabrane i prevencije nezakonitog uvoza, izvoza te transfera kulturnih dobara te ostalih pozitivnih zakona RH
- Muzej će sakupljati predmete koji su darovani, kupljeni, naslijeđeni, dobiveni razmjenom ili terenskim sakupljanjem.
- Muzej neće pribavljati predmete koji nisu na legalnom tržištu. U slučaju opravdane sumnje Muzej će odustati od nabave.
- u prikupljanju muzejske građe Muzej će poštovati ICOM-ov Kodeks profesionalne etike, sva moralna prava drugih pojedinaca, grupa ili organizacija.
- Muzej može prihvatiti predmete na pohranu, također ih može prihvatiti na posudbu.
- koji će predmet biti sačuvan za buduće generacije, odlučit će voditelj zbirke ovisno o misiji razvoja.
- Muzej će nastojati ne duplicirati predmete, osim kada za to postoje opravdani razlozi (zbog posudbe drugim muzejima i srodnim organizacijama ili izlaganja više istih predmeta).

U slučaju dvojbe oko donošenja odluke za i protiv prihvaćanja nekoga predmeta oformit će se tročlana Komisija za upravljanje sakupljanjem. U takvom slučaju Komisija će dati procjenu koji bi predmet Muzej mogao potencijalno sačuvati za buduće generacije. U slučaju za hitnom procjenom odluku može donijeti bilo koji član Komisije koji će se konzultirati s drugim članovima koji nisu fizički prisutni.

4.6. Postupci pri nabavi novih predmeta

Novi predmeti će se pribavljati isključivo u skladu s postojećim zakonskim odrednicama.

Pribavljanje novih predmeta vršit će se:

- otkupom
- darovanjem
- razmjenama
- terenskim sakupljanjem.

4.6.1. Otkup

Inicijativu za ulazak predmeta u fundus pokreće voditelj zbirke. Ako smatra da je ponuđena građa važan doprinos zbirci, predlaže ravnatelju otkup. Otkup građe regulira se ugovorom s prodavateljem koja sadrži izjavu o vlasništvu i suglasnosti prijenosa vlasništva na Muzej. Muzej neće pribaviti predmet ako sumnja da ga je trenutni posjednik nezakonito nabavio. Građa će se otkupiti u skladu s odobrenim namjenskim sredstvima za otkup. U slučaju otkupa veće količine građe, ugovoru je potrebno pridodati i zbirni popis građe kao prilog. Otkupljena građa se neposredno po preuzimanju, a najkasnije u roku od mjesec dana inventarizira i uključuje u zbirke.

4.6.2. Darovanje

Darovani predmet mora biti usuglašen s politikom sakupljanja i zakonskim odrednicama. Kustos treba darovanu građu popisati i pripremiti pravovaljani dokument koji će obje strane potpisati. Građa stečena darovanjem regulira se ugovorom s darovateljem koja sadrži izjavu o vlasništvu i suglasnosti prijenosa vlasništva na Muzej. U slučaju darovanja veće količine građe, ugovoru je potrebno pridodati i zbirni popis građe kao prilog.

Muzej neće pribaviti predmet ako sumnja da ga je trenutni posjednik nezakonito nabavio.

Kustos se treba pridržavati etičkog kodeksa i raditi za dobrobit Muzeja i zbirke.

4.6.3. Razmjena

Predmeti koji se pribavljaju razmjenom moraju biti u skladu s politikom sakupljanja. U razmjenu se mogu dati oni predmeti koji su duplikati ili su predviđeni za izlučivanje. U razmjenu se mogu dati i oni predmeti koji su nastali kao kopije s tim da Muzej Đakovštine zadržava original. Prije dogovora o razmjeni, kustos je dužan donijeti odluku o razmjeni u dogovoru s ravnateljem. Kustos je dužan pribaviti pravovaljanu ispravu u kojoj će biti definirana razmjena predmeta, vlasništvo i porijeklo (ugovor), a koju će potpisati obje strane. Po ulasku predmeta u zbirku, treba slijediti propisanu proceduru.

4.6.4. Terensko sakupljanje

Pri terenskom sakupljanju kustos je dužan izvršiti istraživanje na temelju već postojećih saznanja, dokumentiranih u procesu katalogiziranja sličnih predmeta. Kustos je dužan procijeniti je li predmet s terena sukladan politici sakupljanja.

U slučaju pribavljanja razmjenom ili otkupom potrebno je pri preuzimanju novog predmeta biti jasno utvrđeno njegovo porijeklo, način pribavljanja koji mora biti u skladu s etičkim načelima muzejske struke, a svaka zakonska procedura koja je primijenjena pri upravljanju predmetima zbirke treba biti dokumentirana (ugovori, restauratorska dokumentacija, historijat predmeta, prijenos vlasništva, vrijednost pribavljenog predmeta i sl.). Dokumentaciju pribavlja kustos, a dokumentarist je pohranjuje, čuva i zaštićuje.

4.7. Modeli

Muzej može sakupljati modele koji omogućavaju predstavljanje većih predmeta te demonstriraju originale koji su značajni u povijesnom ili nekom drugom smislu za područje edukacije.

5. Izlučivanje predmeta

Izlučivanje, odnosno postupak trajnog izlaska predmeta iz fundusa, tj. zbirke moguće je prema sljedećim kriterijima:

- postojeći predmet je u takvom fizičkom stanju (uništenost) da više ne ispunjava svoju muzeološku ulogu, neupotrebljiv je
- zbog nemogućnosti pohrane
- zbog novih standarda sabiranja
- zbog promjene poslanja Muzeja

Izlučivanje se može vršiti:

- poklanjanjem predmeta drugim muzejima ili srodnim ustanovama
- otpisom ili uništavanjem (samo u slučaju nemogućnosti druge opcije)
- kao međumuzejska razmjena građe.

Razlozi za izlučivanje predmeta iz zbirke moraju biti u interesu Muzeja i javnosti kojoj služe. Izlučivanje inicira kustos. Uz pisano obrazloženje obavještava ravnatelja, a zatim i stručno vijeće. Nakon iznošenja razloga izlučivanja na sjednici stručnog vijeća, kustos treba načiniti zapisnik o izlučivanju.

KLASA: 011-01-23-01-01

URBROJ: 2121-107-23-01

Izjava o politici skupljanja muzejske građe objavljena je na oglasnoj ploči Muzeja dana 9. siječnja 2023. te je stupila na snagu 16. siječnja 2023. godine.

Ravnateljica

Marina Božić

Marina Božić